

Posudek rigorózní práce Daniela Tůmy: Problematika pedagogicko-psychologického poradenství na Klinice dětské hemato-onkologie FN Motol (149 stran + přílohy)

Posuzovaná rigorózní práce svým názvem naznačuje, že jde o analýzu poměrně úzce specifického problému, totiž pojetí pedagogicko-psychologického poradenství na Klinice hemato-onkologie FN v Motole.

Autor se však nespokojil pouze s řešením naznačené problematiky, ale zdařile ji zakomponoval do širšího rámce. Vhodně byl zvolen už vstup do zkoumaného problému, který autor pojal jako „filozofická východiska pro práci s tématem života a jeho ohrožení“. Zamýšlí se nad podstatou lidské existence a jejím ohrožením nevyléčitelnou chorobou. Naznačuje různé koncepce přístupu k této realitě a přiklání se zejména k Franklovu humanistickému pojetí. Zajímavé jsou i jeho úvahy nad místem psychického pomáhání člověku, který je na odchodu ze života. Tím si vytváří odrazový můstek k řešení vlastního problému pedagogicko-psychologického poradenství u nevyléčitelně nemocných.

Nejde podle autora jen o testování a měření, ale především o doprovázení člověka, který to potřebuje. Bylo by dobré při obhajobě ale i silněji naznačit, v čem je specifika doprovázení nemocných dětí ve srovnání s dospělými, kteří mohou mít za sebou minulost, kterou se zapisují do budoucnosti, což u dětí samozřejmě chybí.

Další kapitola je věnována „fenoménu altruismu jako jednomu z paradigmat pomáhajících profesí“. Autor se vyrovnává s názory Dawkinse a dalších autorů, kteří považují altruismus za nepřírozený pro lidského jedince a dobře argumentuje pro nejen sociální, ale i biologickou normalitu tohoto jevu.

Tato východiska mu umožňují přejít k meritu rigorózní práce. V této klíčové partii provádí nejprve analýzu pojetí pedagogicko-psychologického poradenství na KDHO FN v Motole.

Na str. 29 autor konstatuje, že „za každou snahou pomáhající práce by...měla stát vyšší potřeba.“ Přesto, že autor vyslovuje názor, že tato potřeba by měla být „blíže specifikována“, tato vymezující formulace, kterou považujeme za významnou, v textu chybí. I to je námět pro obhajobu.

V dalším textu autor polemizuje s některými aspekty pojetí pedagogicko-psychologického poradenství na KDHO FN v Motole a nabízí své vidění této problematiky. Součástí této polemiky je i otázka kompetencí pracovníků v této oblasti, kde autor věcně argumentuje i pro pedagogické aspekty práce s klienty i jejich rodiči, pro jejichž realizaci jsou připraveni nejen absolventi čisté psychologie, ale i oboru pedagogika.

Tady by bylo možné již v této části ještě dále precizovat nejen kompetence, ale i formu kooperace mezi pracovníky různého zaměření. Nejde jen o kompetenci mezi jednotlivými pracovníky na tomto úseku, ale prioritně o pomoc klientům! Své pojetí práce interdisciplinárního psychosociálního týmu se pokouší autor konkretizovat v dalším výkladu (str. 94 a další).

Významná část rigorózní práce je věnována obsahu činnosti na úseku pedagogicko-psychologického poradenství na KDHO FN v Motole. Komentovaná část přehledně zpracovává různé aspekty této činnosti počínaje diagnostikou, etikou sdělení prognózy vývoje onemocnění, přes práci se skupinou nemocných, ale i terapeutické práce s jejich rodiči, až po metody použité pro práci s nemocnými dětmi, včetně hrových činností.

Tato pasáž je napsána přehledně, dostatečně argumentovaně s některými novými pohledy na problematiku (např. práce s dobrovolníky apod.)

Celá práce je ukončena řadou dobře zpracovaných případových studií i výzkumnou sondou k této problematice.

Bibliografie, která je přiložena k posuzovanému textu, svědčí o přehledu autora o problémech, jimž svoji práci věnuje.

Studie je napsána kultivovaným jazykem a splňuje všechny požadavky i po formální stránce.

Proto plně doporučuji posuzovanou práci k obhajobě a po jejím úspěšném obhájení a složení rigorózní zkoušky doporučuji autorovi udělit titul PhDr.

V Praze 20. 4. 2007

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J. Pelikán', written in a cursive style.

Doc.PhDr.Jiří Pelikán, CSc